

jeg siger herved til den Overflødighed og Luxus med Classerne; thi vistnok er det overordentlig rigtigt at have en Klasse for hvert Aar, naar der er et tilstrækkeligt Antal Elever, som kunne flyttes over i en saadan Klasse, men naar man kun har et Antal af 7 eller 8, maatte 4 eller 5 Drengene indsettes i den, saa siger jeg, at vore Forsædere, der indrettede Classernes Antal i Forhold til Drengenes Antal, vare meget forstandigere end vi, thi de toge Beføstningerne med i Betragtning. Naar vi derfor see Sagen fra den økonomiske Side, saaledes som det ogsaa er antydet af den ærede Kultusminister, behøve vi ikke at gaae til nogen Skoles Nedlæggelse for at tilvejebringe en Balance; men hvis det skulde være nødvendigt at nedlægge nogen Skole, var det da ikke rigtigt at overveie, hvorvidt Kjøbenhavn maatte være det rigtige Sted? Ogsaa i saa Henseende vilde Thinget ved at vedtage Forslaget komme i Strid med de Grundsætninger, det tidligere har hyllet; thi vi have tidligere hyllet den Grundsætning, at man skulde opretholde de lærde Institutter i de bethdeligere Byer; lad os derfor overveie, om der ikke skulde være andre Skoler, som snarere burde nedlægges end Metropolitanaskolen. — Man har talt Meget om Skoleindustri, men jeg kan ikke aldeles billige Brugen af dette Ord; man maatte ialtsald opfatte Ordet „Industri“ paa en meget ædel Maade, for at kunne bruge det om Skoleunderviisning, om Skoleskolen. Hvis det er Tanken, at det ikke er den Industribrivende alene om at gjøre at sælge mange Varer og at tjene mange Penge, men at det tillige er ham om at gjøre at frembringe rigtigt gode og solide, ganske fortrinlige og usofalskede Varer, saa skal jeg for mit Vedkommende ikke have Noget imod, at dette Ord bruges; men brugt i dets Almindelighed er det min Mening, at man nedværdiger Skolen med Skoleunderviisning, naar man siger, at det er en Industri; det er da, som om det kun kom an paa at tjene Penge, og som om selve Skolen ikke skulde have nogen Betydning. I een Henseende forstaaer jeg meget godt, at de Herrer, der have forelagt Lovforslaget, idelig og idelig tale om Skoleindustri; thi idet jeg for Dvrigt ikke kan bringe dette Lovforslag i Samklang med de Grundsætninger, som dette Thing tid-

ligere har fulgt ved Behandlingen af denne Slags Sager, forstaaer jeg meget godt, at man kan have forelagt Lovforslaget i den private Skoleindustries Interesse.

C. B. Ninesaad: Det ærede Medlems sidste Bemærkning kan da ikke vedrøre mig; men for Dvrigt skal jeg kun tillade mig at bemærke, at hvis vi fulgte den Dpfördring, som det ærede Medlem nu stillede til os, ikke at behandle den Slags Sager, uden at man kunde faae det hele Spørgsmaal frem, og ikke behandle et enkelt Punkt, vilde vi stoppe en hvilken som helst Reform paa et hvilket som helst Gebeet, medmindre vi vare i Stand til paa een gang at tage alt det til. Gebetet Hønhørende i vor Haand, regulere det og sige: Saaledes skal det Hele være. Paa den Maade gaaer virkelig intet Folk frem, saaledes gaaer virkelig Udviklingen ikke for sig, og den ærede Rigsdagsmand, der har havt en saa stor Andeel i vor Udvikling, vil ogsaa vide dette meget godt. For at nævne Exempler herpaa, behøver man kun paa Maa og Faa at gribe ned i den hele Bunke Lovforslag, der have været Rigsdagen forelagte, og denne Bemærkning vil altsaa det ærede Medlem neppe fastholde. — Jeg skal endnu kun berøre en Indvending, der ganske vist er den væsentligste, jeg endnu har hørt. Ganske vist forholder det sig saaledes, at det er Synd at afbrække en Plante, der blomstrer i sin fulde Flor; men jeg spørger: Hvad vil det sige at blomstre? Naar Blomsten fremkommer paa en naturlig Maade, siger jeg, at det er Synd at kaste den bort; men naar man har en dyr og kostbar Plante, og dens Frugter ikke ere bedre end de Frugter, man kan faae andetsteds, saa, siger jeg, er det virkelig ikke værd at anvende store Beføstninger paa at vedligeholde den; thi det vil kun sige at opretholde en Plante, som blomstrer ved kunstige Midler. Det være langt fra mig hermed at ville sige, at det er Tøblomster, der ere paasatte denne Plante, men det er Blomster, indpodede paa en unaturlig Maade og med stor Beføstning, og jeg synes da ikke, det er Synd at afbrække en saadan Plante. — Hvad Balancen angaaer, skal jeg tillade mig den lille Bemærkning, at det ærede Medlem, som ud-